

1. Wstaw podane wyrażenia do zdań.

zakasać rękawy, mieć pod górkę, pójść w czyjeś ślady, słać komuś, postawić się komuś, odsyłać kogoś do garów, nabawić się choroby, odznaczyć się hartem ducha

1. Kiedy straciłam pracę, nie poddałam się. .... - ciężko pracowałam nad własnym biznesem po 16 godzin na dobę, ale w końcu mi się udało!
2. Ta dziewczyna, która stanęła w obronie koleżanki z klasy była bardzo odważna. Nie bała się, że inne dzieci zaatakują też ją. Możemy powiedzieć, że .....
3. Szef mobbingował Karolinę przez wiele miesięcy. W końcu nie wytrzymała i ..... . Powiedziała, że jeśli jeszcze raz nazwie ją wulgarnym słowem, złoży doniesienie na policję.
4. Moja rodzina nie ma modelu partnerskiego, ale klasyczny. Kiedy moja żona za dużo mówi ..... , bo uważam, że miejsce żony jest w kuchni i przy dzieciach.
5. Nie mogę patrzeć na moją ciocię i jej nowego partnera. Są jak nastolatki. Mówią: „Słoneczko”, „Kochanie”, „Jesteś taka piękna”.... Ciągłe .....
6. Karol zawsze ..... . Najpierw w wieku 10 lat umarła jego mama, dwa lata później tata. Długo nie mógł znaleźć żony, a kiedy w końcu się ożenił, okazało się, że jego żona jest morderczynią.
7. Martuniu! Proszę cię, załóż czapkę. Masz mokre włosy, a na dworze jest tylko 5 stopni. .... i znowu nie będziesz mogła chodzić do szkoły.

B2, Czy znasz te Polki? Kobiety, które zmieniły historię Polski

8. Cała rodzina Filipa to lekarze. Nic dziwnego więc, że był zestresowany przed kolacją, na której w końcu powiedział im, że nie chce ....., ale chce zostać muzykiem.

2. Dopasuj podane wyrażenia do ich opisów

owinąć kogoś wokół palca; zachowywać zimną krew; nie daje sobie w kaszę dmuchać; zachowywać zimną krew; na przekór całemu światu; mydląc komuś oczy; mężczyzna jest głową, a kobieta szyją, która nią kręci

1. ....

W Polsce mówi się, że kobieta powinna pozwolić mężczyźnie myśleć, że to on o wszystkim decyduje i jednocześnie powinna podpowiadać mu, jakie decyzje powinien podejmować

2. ....

Niektórzy ludzie lubią kontrolować innych. Używamy tego wyrażenia o tych, którzy robią to umiejętnie.

3. ....

Czasem ludzie podejmują decyzję wbrew temu, co radzą im ich rodzina, przyjaciele oraz wbrew społecznym normom i logice.

4. ....

Używamy tej frazy, kiedy opisujemy sytuację, w której ktoś nie mówi drugiej osobie prawdy. Zamiast faktów opowiada fałszywą historię. Opowiada ją tak dobrze, że ta druga osoba w nią wierzy.

5. ....

B2, Czy znasz te Polki? Kobiety, które zmieniły historię Polski

Tak możesz opisać osobę, która ma bardzo mocną osobowość i nie ulega wpływom innych ludzi. To jest raczej pozytywna fraza, szczególnie kiedy mówimy o kobietach. Oznacza to, że ta kobieta ma własne zdanie i wie, czego chce od życia.

6. ....

Używamy tego wyrażenia, kiedy ktoś nie panikuje w bardzo stresującej sytuacji, ale myśli i reaguje szybko.

Przeczytaj artykuł i zrób zadania pod tekstem

Kobiety to słaba płeć? Zapomnij! W naszej historii nie brakuje pań, których niesamowita siła i męstwo zawstydziłyby niejednego faceta. Te Polki, gdy przychodziło co do czego, zakasywały rękawy i na przekór całemu (zdominowanemu przez mężczyzn) światu pokazywały, kto tu rządzi!

Jak zawsze wszystkie pozycje w rankingu zostały oparte na publikowanych przez nas artykułach. Tym razem wybraliśmy dla Was teksty opowiadające o największych twardzielkach w dziejach naszego kraju. Choć w ich czasach panie miały wybitnie pod górkę, one nie dały sobie w kaszę dmuchać.

Oto dziewięć kobiet, które swoją odwagą i uporem zdołały zmienić bieg historii Polski:

Jadwiga Kaliska. Królowa może być tylko jedna

Władysław Łokietek był głową polskiego państwa. Ale to jego żona Jadwiga była szyją, na której ta głowa spoczywała.

Zasługi Jadwigi można mnożyć. Jeszcze zanim Łokietek został królem, wielokrotnie ratowała mu skórę. To ona chroniła księżęcych synów, gdy władca uciekł z kraju, a księżna była zmuszona **ukrywać się** w przebraniu prostej mieszcżki. Potem, w obliczu największego buntu w historii średniowiecznego Krakowa osobiście przystąpiła do obrony Wawelu.

Nawet po śmierci królewskiego małżonka nie zamierzała oddać władzy. „Królowa może być tylko jedna” – mówiła otwarcie i nawet jako siedemdziesięcioletnia staruszka wciąż trzęsła polską polityką.

Henryka Pustowójtówna. Dziewczyna z powstania

Przyszła na świat 26 lipca 1838 roku jako córka polskiej szlachcianki i rosyjskiego oficera. Jej starszy brat, który poszedł w ślady ojca i wybrał karierę w carskim wojsku, gorliwie **prześladował** Polaków. Tymczasem ona całym sercem czuła się Polką. Już od młodych lat pakowała się w tarapaty, śpiewając publicznie pieśni patriotyczne i składając kwiaty pod pomnikiem Unii Lubelskiej.

Została nawet z tego powodu aresztowana przez carską policję i miała zostać osadzona w klasztorze prawosławnym w głębi Rosji, jednak rozchorowała się i zamiast tego... wylądowała w Żytomierzu u matki. Szybko stamtąd uciekła i – mimo prowadzonej obławy – udało jej się **umknąć**, a kiedy wybuchło powstanie styczniowe nawet się nie zastanawiała. Natychmiast dołączyła do walczących.

Jadwiga Andegaweńska. Władczyni z pazurem

Koronowana na króla Polski w wieku zaledwie 10 lat, nie była figurantką, ani cichą, pograżoną w modłach ascetką. Pobożność łączyła z ambicją. I nie bała się wypominać błędów nawet najwyższej postawionym ludziom Kościoła – o ile ci sprzeciwiali się jej planom i interesom królestwa.

Harda królowa potrafiła postawić się samemu papieżowi. Z jednej strony słodziła mu i mydliła oczy. Zapewniała Urbana VI, że jest on „słońcem tego świata, słońcem sprawiedliwości”. Jednocześnie wypominała ojcu świętemu, że jego urzędnicy w nieludzki sposób wymierzają bezwzględne kary.

Barbara Kossuthówna. Za mundurem chłopcy sznurem?

Jedna z pierwszych kobiet, które pomimo niechęci i pogardy mężczyzn wstąpiły do ruchu strzeleckiego, a nawet wywalczyły sobie prawo udziału w manewrach wojskowych. Była gotowa znieść niejedno upokorzenie, byle ubrać wojskowy mundur. Wiosną 1914 roku wzięła udział w pierwszych ćwiczeniach z bronią w rękę, na które Piłsudski dopuścił nie tylko strzelców, ale i strzelczynie.

Po latach wspominała z żalem, że zamiast ćwiczyć się w strzelaniu została wówczas... odesłana do garów. To jednak nie *ostudziło jej zapału*. Po wybuchu wojny przydzielona jako sanitariuszka do szpitala w Jabłonkowie. **Tkwiała** przy łóżkach pacjentów bez przerwy po trzydzieści sześć godzin, sypiała nie więcej niż cztery noce w tygodniu i nabawiła się tyfusu. Pomogła jednak niezliczonym pacjentom, często ratując ich od śmierci.

Elżbieta Zawacka. Jedyna kobieta wśród cichociemnych

Elżbieta Zawacka, pseudonim. „Zo”, „Zoya” była jedyną kobietą-cichociemną, czyli żołnierką zrzuconą przez Polskie Siły Zbrojne na terenie okupowanego kraju. Ta doskonała wywiadowczyni brawurowo unikała aresztowania i odważnie wypełniała konspiracyjne zadania.

W trakcie II wojny światowej ponad sto razy przekraczała granice III Rzeszy, przemycając meldunki i tajne informacje. W przerwach od działalności konspiracyjnej douczała się na tajnych kompletach. Ta polska bohaterka bardzo kiepsko bowiem znała swój ojczysty język!

Elżbieta Łokietkówna. Polka, która zatrzęsa Europą

Nikt nie oczekiwał od niej rzeczy wielkich. Gdy wychodziła za mąż, była tylko *kartą przetargową* w politycznych przepychankach. Miała być ledwie statystką; pięknym tłem dla apodyktycznego męża, ale szybko pokazała, że nie da sobie w kaszę dmuchać.

Rozstrzygała spory terytorialne, a jej ludzie mierzyli i potwierdzali granice szlacheckich majątków. Najpotężniejsi królowie błagali ją o wstawiennictwo i radę. Papieże **uciekali się** do niej o pomoc. Owinęła sobie syna wokół palca, zostając najsilniejszą i najbardziej samodzielną władczynią swoich czasów.

I choć oficjalnie **zasiadała na tronie** węgierskim, zmieniła bieg dziejów Polski. To ona pomogła uczynić z naszego kraju mocarstwo, pomogła Kazimierzowi Wielkiemu utrzymać koronę i wreszcie niemal w pojedynkę sprawiła, że polskim królem została Jadwiga Andegaweńska.

Zofia Zawiszanka. Walka o wolność karabinem i piórem

Była strzelczynią i żołnierką Żeńskiego Oddziału Wywiadowczego. W czasie I wojny światowej z narażeniem życia dostarczała polskim patrolom informacje o ruchach wojsk rosyjskich. Nazywano ją nawet „pierwszą kurierką I Kompanii Kadrowej”.

Ale o niepodległość walczyła również... piórem. To jej zasługą była jedna z pierwszych, a zarazem najbardziej entuzjastycznych broszur propagandowych poświęconych Józefowi Piłsudskiemu. Publikacja wydana w 1917 roku nosiła dumny tytuł „Nasz Naczelnik”. Autorka otwierała ją z naprawdę wysokiej nuty. Na starcie postanowiła **udowodnić**, że Piłsudski to... wyjątkowo twarda laska. Choć chyba nie tak twarda, jak ona sama.

Stefania Perzanowska. Anioł w obozowym piekle

W czasie pierwszej wojny działała w Polskiej Organizacji Wojskowej i studiowała medycynę. Gdy w 1939 roku Niemcy znów wtargnęli do naszego kraju, w Brześciu nad Bugiem sama zorganizowała szpital dla uchodźców i była w nim jedynym lekarzem.

W końcu została aresztowana za działalność konspiracyjną. Wywieziono ją do Majdanka. Choć na jej miejscu, w piekle obozu koncentracyjnego, niejeden mężczyzna pewnie by się poddał i załamał, ona nie miała zamiaru okazywać słabości. Zakasała rękawy i na przekór Niemcom dalej ratowała ludzi. Życie zawdzięczały jej tysiące kobiet.

Aleksandra Piłsudska

W pamięci Polaków zapisała się głównie jako towarzyszka życia, a następnie żona Józefa Piłsudskiego. Nieśłusznie, bo samodzielnie zrobiła bardzo wiele dla ruchu niepodległościowego.

Po brawurowej akcji pod Bezdanami to ona wywiozła i przerzuciła przez granicę większość łupu, podczas gdy mężczyźni beztrósko czekali na nią w bezpiecznej Galicji. Gdy zaś **wybuchła** wojna, mianowano ją komendantką wywiadu kobiecego.

Sam Piłsudski przyznawał, że kierowany przez Szczerbińską oddział był jednym z jego największych atutów. Z kolei koledzy wspominali ją jako niezawodną bojowniczkę, odznaczającą się hartem ducha i zimną krwią. Tą ostatnią miała okazję wykazać się, gdy za pracę w POW została aresztowana i zesłana do obozu w Szczypiornie, gdzie Niemcy trzymali ją w warunkach urągających wszelkiej godności.

3. Pytania do tekstu

1. Za kogo przebrana była Jadwiga Kaliska, kiedy jej mąż uciekł z kraju?
2. W którym powstaniu brała udział Henryka Pustowójtówna?
3. Ile lat miała Jadwiga Andegaweńska, kiedy objęła tron Polski?
4. Na jaką chorobę zapadła Barbara Kossuthówna podczas pracy w szpitalu?
5. Jaki zawód wykonywała Elżbieta Zawacka?
6. Co znaczy, że Elżbieta Łokietkówna nie dała sobie w kaszę dmuchać?
7. Co znaczy, że Zofia Zawiszana walczyła o wolność piórem?

B2, Czy znasz te Polki? Kobiety, które zmieniły historię Polski

8. Dlaczego Stefania Perzanowska została aresztowana i zesłana do obozu w Majdanku?

4. Podaj żeńskie formy podanych wyrazów (znajdziesz je w tekście)

twardziel - .....

strzelec - .....

sanitariusz - .....

wywiadowca - .....

władca - .....

król - .....

żołnierz - .....

bojownik - .....

towarzysz - .....

asceta - .....

strzelec - .....

mieszczanin - .....

5. Dopasuj czasowniki do dopełnień¹

7. Znieść	a) kwiaty
8. Ukrywać się	b) o pomoc
9. Pakować się	c) w przebraniu
10. Składać	d) upokorzenie
11. Pogрузić się	e) w tarapaty
12. Sprzeciwić się	f) spory
13. Rozstrzygać	g) planom
14. Błagać	h) za konspirację
15. Aresztować	j) w modlitwie

6. Do podanych słów dopisz synonimy. Dla ułatwienia czasowniki są pogrubione

1. Uciec - .....
2. Prosić o pomoc - .....
3. Znęcać się - .....
4. Spędzać dużo czasu - .....
5. Dowieść - .....
6. Urodzić się - .....
7. Rozpocząć się raptownie - .....
8. Chować się - .....
9. Królować - .....

---

¹ Jak zrobić to ćwiczenie? Zaczynaj od prostych połączeń. Później testuj kolejne. Połącz czasownik z dopełnieniem i wygoogluj je razem. Możesz skorzystać ze strony <https://context.reverso.net>.

B2, Czy znasz te Polki? Kobiety, które zmieniły historię Polski

ODPOWIEDZI:

1. Zakasałam rękawy, 2. odznaczyła się hartem ducha, 3. postawiła mu się, 4. odsyłam ją do garów, 5. sobie słodzą, 6. miał w życiu pod górkę, 7. nabawisz się choroby, 8. pójść w ich ślady
1. mężczyzna jest głową, a kobieta szyją, która nią kręci, 2 owinąć kogoś wokół palca, 3. na przekór całemu światu 4. mydlić komuś oczy, 5. Nie dać sobie w kaszę dmuchać, 6. Zachować zimną krew
1. Za mieszcankę, 2. W powstaniu styczniowym, 3. 10 lat, 4. Nabawiła się tyfusu, 5. Wywiadowczyni, 6. miała własne opinie i podejmowała niezależne decyzje, 7. Pisała broszury propagandowe, 8. Została zesłana do obozu za działalność konspiracyjną
1. Twardzielka, strzelczyni, sanitariuszka, wywiadowczyni, władczyni, królowa, żołnierka, bojownicza, towarzysza, ascetka, mieszcanka
- 1d, 2c, 3e, 4a, 5j, 6g, 7f, 8b, 9h
- 1 umknąć, 2 uciekać się, 3 prześladować, 4 tkwić, 5 udowodnić, 6 przyjść na świat, 7 wybuchnąć, 8 ukrywać się, 9 zasiadać na tronie